

Harcerz *Brześć*

- Narodowe Czytanie 2025
- Wolność można odzyskać, młodości nigdy
- Sergiusz Piasecki
- VIII Zjazd Kresowych NGO
- Jestem wdzięczna

NUMER 4 2025

Harcerz Brześćcia

NUMER 4 2025

SPIS TREŚCI

Spis treści	2
Słowo redaktora	3
Narodowe Czytanie 2025	4
Wolność można odzyskać, młodości nigdy	6
Sergiusz Piasecki	11
VIII Zjazd Kresowych NGO	14
Jestem wdzięczna	16
Dzień Niepodległości w Warszawie	18
Z Walizki Drużynowego	21
Życzenia	23

Zajrzyj na
FORUMBRZESKIE.PL

aby przeczytać inne numery
naszego kwartalnika

SŁOWO REDAKTORA

Drodzy Harcerze!

Z dumą oddajemy w Wasze ręce czwarty numer naszego kwartalnika, który porusza tematy bliskie sercu każdego harcerza. Rozpoczynamy relacją z Narodowego Czytania w Warszawie — wydarzenia, które nie tylko ożywia literaturę, ale także scala nas wokół wspólnych wartości i tradycji.

W numerze znajdziecie także opowieść o powojennych losach młodocianych więźniów PRL, w tym harcerzy, którzy mimo ogromnych trudności zachowali niezłomnego ducha i wiarę w lepszą przyszłość. Jest to ważne świadectwo, które pozwala lepiej zrozumieć okrutny reżym komunistyczny, narzucony Polsce przez sowiecką okupację w roku 1945.

Informujemy również o powrocie do Polski doczesnych szczątków Sergiusza Piaseckiego — wybitnego pisarza i bohatera, którego życie i twórczość wciąż inspirują kolejne pokolenia.

Dziękujemy Julii Klimaszewskiej za wzruszający list, w którym wyraża swoją wdzięczność za pomoc i wsparcie Motocyklowemu Stowarzyszeniu Pomocy Polakom za Granicą „Wschód-Zachód” z Grodziska Wielkopolskiego. To właśnie takie gesty tworzą wyjątkową wspólnotę polską ponad granicami.

Warto wspomnieć także o wynikach VIII Zjazdu Kresowych Organizacji Pozarządowych — wydarzenia, które nakreśliło ważne kierunki działania na najbliższe lata, wzmacniając współpracę oraz integrowanie środowisk kresowych.

Na zakończenie niniejszego roku, pełnego wyzwań i dobrych inicjatyw, jeszcze raz dziękujemy Wszystkim Czytelnikom i Współpracownikom za zaangażowanie i pasję w odkrywaniu i pielęgnowaniu naszej historii. Wierzmy, że kolejne numery kwartalnika będą dla Was inspiracją i wsparciem w dalszym poznawaniu przeszłości oraz budowaniu przyszłości.

W rubryce „Walizka drużynowego” tym razem odnajdziecie ciekawe wskazówki przydatne podczas biwaków i obozów.

Czuwaj!

**Z harcerskim
pозdrowieniem,
Anna PANISZEWA**

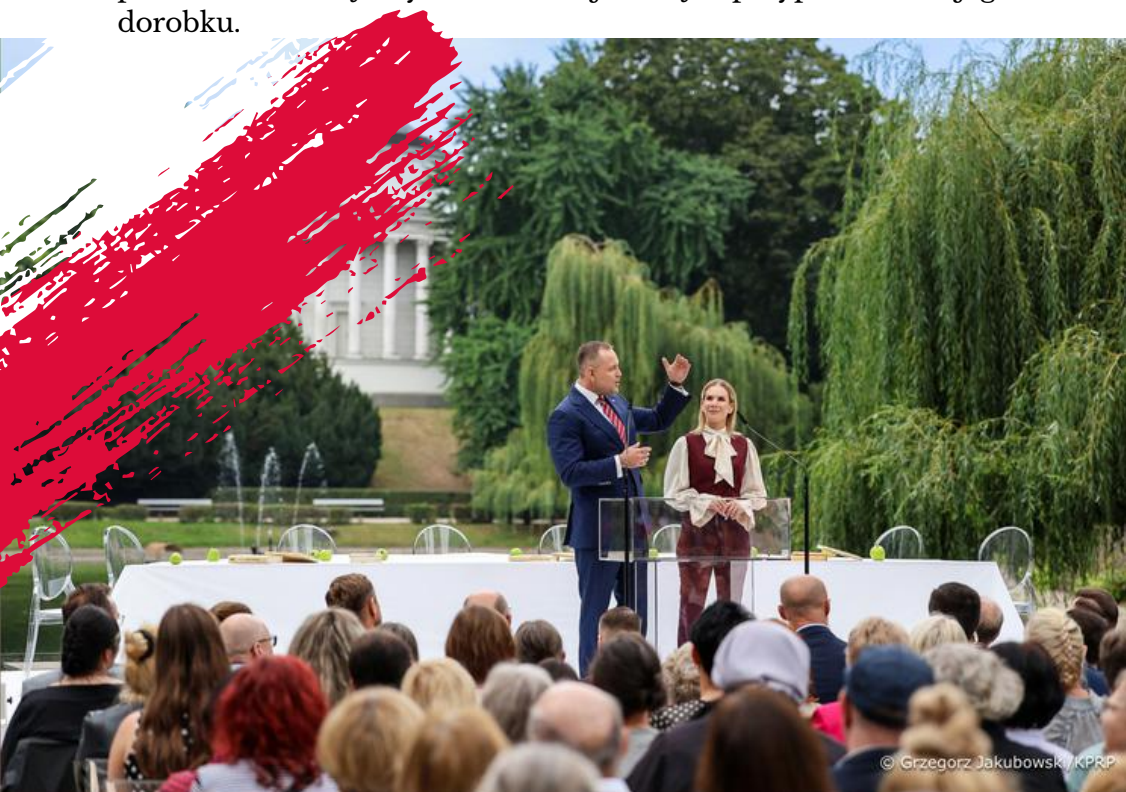

Narodowe Czytanie 2025

4

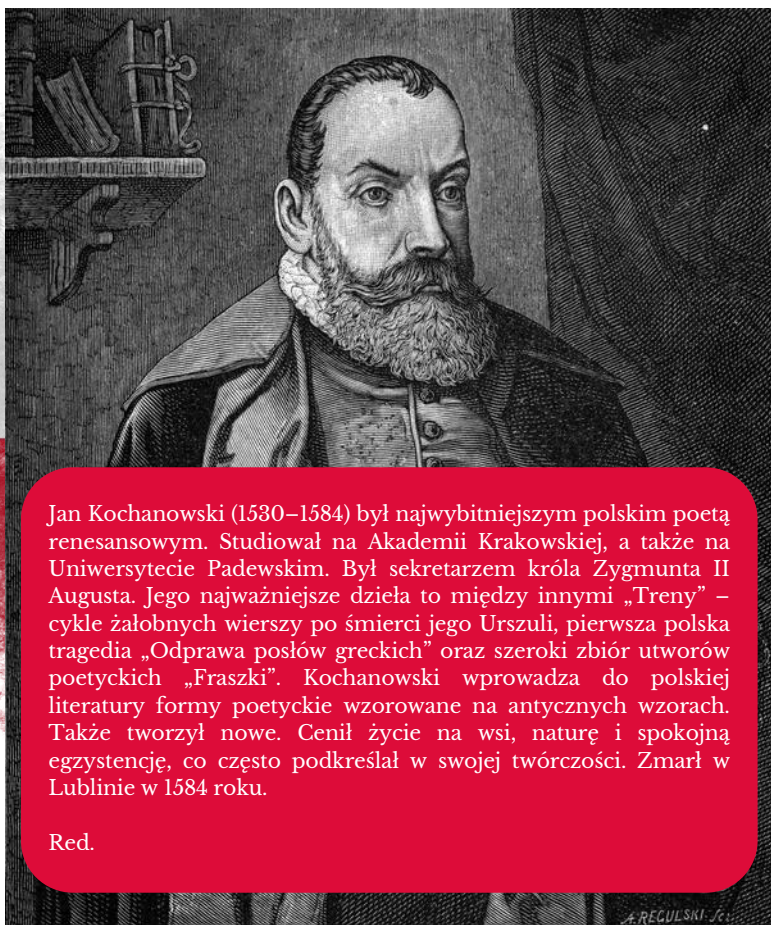
6 września 2025 r. odbyła się XIV edycja Narodowego Czytania, która została poświęcona poezji Jana Kochanowskiego. W warszawskim Ogrodzie Saskim Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Karol Nawrocki wraz z Małżonką Martą Nawrocką przeczytali wybrane fragmenty dzieł J. Kochanowskiego oraz podkreślili ich znaczenie dla polskiej kultury. Karol Nawrocki nazwał literaturę i poezję „kapsułą czasu”, która pozwala sięgnąć do minionych wieków i lepiej zrozumieć naszą historię i język. Wspomniał także, że rok 2030, czyli 500. rocznica urodzin poety, powinien stać się czymś w rodzaju święta przypomnienia jego dorobku.

Narodowe Czytanie jest organizowane od 2012 roku i przez lata wzmacnia czytelnictwo oraz upowszechnia literackie dziedzictwo Polski. W 2025 r. Narodowe Czytanie objęło blisko 6,5 tysiąca mieszkańców w kraju i na świecie. Wśród nich byli także uczniowie Polskiej Harcerskiej Szkoły Społecznej im. R. Traugutta w Brześciu. Uczniowie i nauczyciele nagrali swoje recytacje oraz zmontowali filmik, który ukazał się na kanale YouTube.

W ten sposób młodzież zademonstrowała swoją miłość do polskiej kultury, solidarność ze swoimi rówieśnikami z tejże szkoły, którzy przyjechali do Polski po gwałtownych represjach wobec PHSS im. R. Traugutta w Brześciu w marcu 2021 r. To jest ważny przykład kształtowania Narodu oraz budowania wspólnej pamięci.

Red.

Jan Kochanowski (1530–1584) był najwybitniejszym polskim poetą renesansowym. Studiował na Akademii Krakowskiej, a także na Uniwersytecie Padewskim. Był sekretarzem króla Zygmunta II Augusta. Jego najważniejsze dzieła to między innymi „Treny” – cykle żałobnych wierszy po śmierci jego Urszuli, pierwsza polska tragedia „Odprawa posłów greckich” oraz szeroki zbiór utworów poetyckich „Fraszki”. Kochanowski wprowadza do polskiej literatury formy poetyckie wzorowane na antycznych wzorach. Także tworzył nowe. Cenił życie na wsi, naturę i spokojną egzystencję, co często podkreślał w swojej twórczości. Zmarł w Lublinie w 1584 roku.

Red.

Wolność można odzyskać, młodości nigdy

6

To hasło byłych młodocianych więźniów politycznych okresu stalinowskiego w Polsce. Ich związek, który powstał po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1990 r., a także pismo ukazujące się nieprzerwanie 35 lat przyjęły nazwę „Jaworzniacy” od nazwy miasta, w którym byli więzieni.

Wywodzili się oni z patriotycznych rodzin, zostali wychowani na najwyższych wartościach, gdy słowa Bóg, Honor, Ojczyzna nie są pustymi hasłami. Kiedy ich ojcowie stracili wszelką nadzieję na powstrzymanie postępującej sowietyzacji i ateizacji kraju, podjęli nierówną walkę z sowieckim okupantem. Były to akcje najczęściej bezkrwawe - na plakaty, napisy na murach, ulotki, w których sprzeciwiali się przekłamywaniu historii Polski, niszczeniu kultury oraz tradycji narodowych i chrześcijańskich, indoktrynacji młodzieży, likwidacji harcerstwa.

Pomnik Jaworzniaków w Warszawie Rembertowie. Uroczystości w Warszawie Rembertowie odbyły się 26.04.2025 r. Msza św. w Kościele pw. Matki Boskiej Zwycięskiej, następnie przemarsz w asyście wojskowej pod Pomnik Jaworzniaków

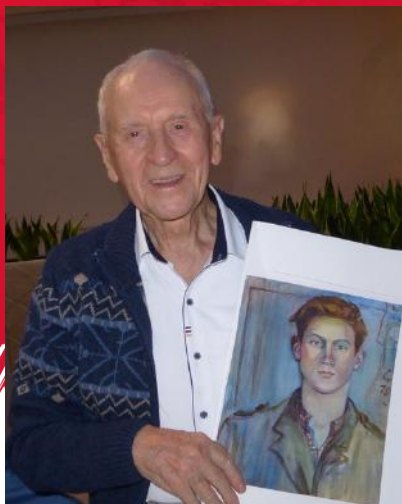
W większości uczniowie i studenci w wieku od 15 do 20 lat tworzyli organizacje konspiracyjne oparte na wzorcach Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych, WiN-u (Wolność i Niezawisłość) oraz Szarych Szeregów. Według danych Instytutu Pamięci Narodowej w latach 1944-1956 powstało około tysiąca takich organizacji zrzeszających ponad 11 tys. młodzieży.

Jerzy Pruszyński, prezes Związku Jaworzniaków

Ryszard Jakubowski, ps. „Kot”

Śp. Tadeusz Janas

Józef Urbanowicz, ps. „Pantera”

Maria Skawińska, ps. „Jaskółka”

Portrety z młodości (z okresu kiedy Jaworzniacy trafiali do więzień) malowała malarka Barbara Hempel

Młodzi konspiratorzy płacili za swoją działalność wysoką cenę. Rozpracowywani przez aparat bezpieczeństwa, aresztowani, przechodzili brutalne śledztwo poddawani bestialskim metodom wymuszania zeznań. Stawali przed wojskowymi sądami, które ferowały drastyczne wyroki z karą śmierci włącznie: 24 młodych ludzi stracono, kilku 17-letnich.

Na bazie filii oświęcimskiego obozu koncentracyjnego w Jaworznie utworzono Więzienie Progresywne dla Młodocianych Więźniów Politycznych, w którym w latach 1950-1956 więziono ponad 10 tys. chłopców. Mimo stałej indoktrynacji, ciężkiej pracy, m.in. w śląskich kopalniach, głodowych racji żywnościowych, a po wyjściu z więzienia traktowania jako obywateli drugiej kategorii, komuniści nie złamali ich ducha.

Dzięki Jaworzniakom nie został w Polsce przerwany łańcuch oporu przeciwko totalitaryzmom – to ważne ogniwo w ciągłości zrywów niepodległościowych.

XXX Zlot Jaworzniaków, Sulejów, przed Pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego, wrzesień, 2022 r. Po lewej stoi śp. Stanisław Witkowski, po prawej Stanisław Mironczuk.

XXXI Zlot Jaworzniaków, Niepokalanów, przed Bazyliką pw. Niepokalanej Wszechpośredniczki Łask, wrzesień 2023 r.

Żyją tylko nieliczni z młodych bohaterów okresu stalinowskiego. W Warszawie - Rembertowie 15 sierpnia 2001 r. został odsłonięty Pomnik Pamięci u zbiegu ulic Komandosów i Jaworzniaków. To tutaj odbyły się tegoroczne uroczystości związane ze Złotem Jaworzniaków. Przybyła ich tylko garstka, w większości pod opieką dzieci i wnuków, podpierani laskami czy na wózkach inwalidzkich. Niedługo pozostaną po nich tylko pomniki. Na cokole tego w warszawskim Rembertowie został wyryty napis: „Pamięci Jaworzniaków, młodocianych więźniów politycznych lat 1944–1956, uczestników antykomunistycznej konspiracji młodzieży szkolnej i harcerskiej, zrzeszonych w organizacjach niepodległościowych”. Całość pomnika wieńczy orzeł w koronie. Na postumencie są wyryte słowa arcybiskupa Tadeusza Gocłowskiego, które wygłosił podczas homilii 29 sierpnia 1999 r. w Gdańsku-Oliwie podczas IX Zlotu Jaworzniaków: „Naród, który traci pamięć o przeszłości nie może budować w sposób rzeczywisty swej przyszłości ani nie może kształtować w sposób uporządkowany swojej teraźniejszości”.

Jadwiga SAMOCIUK,

redaktor pisma młodocianych więźniów politycznych lat 1944-1956 „Jaworzniacy”

Sergiusz Piasecki:

powrót Żołnierza i Pisarza do Ojczyzny –
uroczysty pogrzeb w Warszawie

II

Sergiusz Piasecki (ur. 1 kwietnia 1901 r. w Lachowiczach koło Baranowicz) był wybitnym polskim pisarzem, publicystą i oficerem, znanym także jako żołnierz wywiadu, uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Jego barwne życie pełne było rozmaitych doświadczeń: od służby w polskiej Dywizji Litewsko-Białoruskiej, przez działanie konspiracyjne i przemytnicze, aż po twórczość literacką, która była dobrze znana w Polsce międzywojennej.

Jego życie to historia awanturnika, przemytnika, więźnia i detektywa, który dzięki wyjątkowej inteligencji i odwadze zasłużył na miano jednej z najbardziej barwnych postaci polskiej historii XX wieku. W czasie okupacji niemieckiej i sowieckiej był żołnierzem Armii Krajowej znanym z udziału w akcjach likwidacyjnych oraz odważnych operacjach wywiadowczych. Po wojnie, z powodu komunistycznych prześladowań, wyemigrował, żyjąc skromnie na emigracji w Anglii jako pisarz i działacz antykomunistyczny aż do śmierci na raka 12 września 1964 roku w szpitalu w walijskiej miejscowości Penley. Jego szczątki spoczęły na cmentarzu w Hastings.

Najważniejszym dziełem literackim Sergiusza Piaseckiego jest powieść „Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy”, która w 1937 roku była najpopularniejszą książką w Polsce i została przetłumaczona na 16 języków.

61 lat po śmierci, 29 września 2025 roku, doczesne szczątki Sergiusza Piaseckiego zostały uroczyście sprowadzone z Hastings w Wielkiej Brytanii do Polski i pochowane na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie, w miejscu symbolicznym i honorowym. Uroczystość zorganizował Instytut Pamięci Narodowej wraz z rodziną pisarza. Ceremonia rozpoczęła się Mszą św. w Katedrze Polowej Wojska Polskiego, a następnie odbył się pogrzeb z honorami państwowymi.

”

*Nie ma większej hańby
i upokorzenia
dla człowieka, niż być
obywatelem sowieckim*

Sergiusz Piasecki

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Pogrzeb Sergiusza Piaseckiego w Warszawie był symbolicznym powrotem do ojczyzny człowieka, który przez całe życie walczył o jej wolność i godność. Jego spuścizna literacka i patriotyczne czyny zawsze pozostaną w pamięci Polaków.

Podczas uroczystości Prezydent RP Karol Nawrocki podkreślił, że Piasecki jest bohaterem polskiej wolności i literatury. Jego droga życiowa, pełna dramatów i zwycięstw, stanowi ważne świadectwo prawdy o komunizmie i jego ofiarach. Syn pisarza, dr Władysław Tomaszewicz, zaznaczył, że sprowadzenie ojca do Polski było marzeniem rodziny, którą Piasecki musiał opuścić w czasach totalitaryzmu. Uroczystościom pogrzebowym towarzyszyła wystawa przed Pałacem Prezydenckim „Siedem twarzy Sergiusza Piaseckiego”, która przybliżała kolejne etapy życia pisarza.

Ponowny pochówek Sergiusza Piaseckiego na Powązkach jest symbolem ostatecznego zwycięstwa prawdy i pamięci narodowej względem historii człowieka pełnej upadków i duchowych zwycięstw.

Anna PANISZEWA

VIII Zjazd Kresowych NGO 14

VIII Zjazd Kresowych NGO, który odbywał się w dniach 16-19 października 2025 r. w Tykocinie, zgromadził przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz pamięci i wsparcia polskiej społeczności Kresów Wschodnich. Wydarzenie było okazją do dyskusji o historii regionu, współczesnych wyzwaniach oraz planowaniu wspólnych działań na przyszłość.

VIII Zjazd Kresowych NGO był kontynuacją corocznych spotkań organizowanych przez środowiska pozarządowe zajmujące się tematyką Kresów Wschodnich. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli różnych organizacji z Polski oraz Kresów Wschodnich, w tym młodych ludzi zaangażowanych w działalność na rzecz pamięci o Kresach i wsparcia tamtejszych polskich społeczności.

Podczas zjazdu uczestnicy prezentowali wykłady dotyczące historii Kresów, m.in. „Historia i perspektywy polskiego harcerstwa na Białorusi” – autorka Anna Paniszewa; „Edukacja polska na Białorusi” - autor Andrzej Gajduk; „Być Polakiem na Litwie. Tożsamość, polityka, wizja” – autorka Beata Pietkiewicz; „Sytuacja i potrzeby mniejszości polskiej na Ukrainie” – autor Bogumił Tomaszewicz; „Przegrywamy wojnę, o której nie wiemy, że trwa: dezinformacja, błędna informacja i wojna w przestrzeni informacyjnej” – autor Rajmund Klonowski.

Odbyła się prezentacja dorobku Fundacji „Pogoń Lwów” oraz funkcjonowania klubu piłkarskiego „Pogoń Lwów” przez grupę Marka Horbania, Przemysława Bożka i Michaelę Vasicek.

Kamil Dąbski przedstawił prezentację „Porządkowanie polskich miejsc pamięci na Wołyniu”.

To było ważne spotkanie budujące więzi między organizacjami kresowymi oraz zwiększające świadomość i aktywność społeczną związaną z historią i teraźniejszością Kresów Wschodnich.

Organizatorem i koordynatorem zjazdu był Instytut Suwerennej, a finansowano go ze środków Narodowego Instytutu Wolności.

Anna PANISZEWA

Gdy miałam 15 lat, po raz pierwszy wyjechałam za granicę — do Polski, do Poznania. Umożliwiło mi to Motocyklowe Stowarzyszenie Pomocy Polakom za Granicą „Wschód-Zachód”. Do dziś pamiętam to ogromne wrażenie i swoisty szok kulturowy, jaki przeżyłam, widząc miasto po raz pierwszy. To była miłość od pierwszego wejrzenia. Już wtedy wiedziałam, że kiedyś na pewno tu zamieszkać.

Podczas tamtej wizyty pokazano nam Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Marzyłam, by kiedyś w nim studiować. Razem z koleżankami zostałyśmy przyjęte przez rodziny goszczące, u których mieszkaliśmy przez cały czas pobytu. Bariera językowa była ogromna, ale to właśnie ten moment stał się przełomowy w mojej nauce języka polskiego.

Po trzech latach przeprowadziłam się do Poznania tak, jak sobie wymarzyłam. Początki były trudne, ale wsparcie w postaci stypendium od Stowarzyszenia bardzo mi pomogło. Z czasem moje zainteresowania i plany się zmieniły, a wymarzony kierunek nie istniał na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Mimo to czas spędzony na studiach w Polsce był dla mnie bezcenny.

Przez te trzy lata rozwijałam się jako osoba, uczyłam się, poznawałam świat i wiele podróżowałam. Przez cały ten okres pozostawałam w kontakcie z organizacją — spotykaliśmy się na wieczorach charytatywnych oraz na obozach dla dzieci, w których uczestniczyła też moja młodsza siostra.

Dziś pracuję w dziale finansowym międzynarodowej korporacji, nie przestaję się uczyć i zdobywać nową wiedzę. Planuję kolejne podróże i — co dla mnie bardzo ważne — chcę sama angażować się w działalność charytatywną i pomagać innym tak, jak kiedyś mnie pomogli.

Z całego serca dziękuję Stowarzyszeniu. Byliście cegiełką w fundamencie mojej osobowości. Może i bez Was bym się rozwinęła, ale na pewno byłabym dziś kimś innym. Dziękuję — i do zobaczenia wkrótce!

Julia KLIMASZEWSKA

18

Dzień Niepodległości w Warszawie

11 listopada 1918 roku Józef Piłsudski objął naczelne dowództwo nad Wojskiem Polskim, co zapoczątkowało odrodzenie niepodległej Polski po 123 latach zaborów.

11 listopada 2025 r. Warszawa zaprezentowała świętowanie 107. rocznicy odzyskania Niepodległości w dobrze zorganizowany sposób: od oficjalnych uroczystości państwowych, przez aktywność sportową, po imprezy kulturalne dla całych rodzin. Wspólnym motywem była pamięć o wartości suwerenności i wolności, jak również zaangażowanie mieszkańców i gości w obchody.

Uroczystości
rozpoczęły się rano od
złożenia wieńców przed
pomnikami Ojców
Niepodległości

(Wincenty Witos,
Ignacy Jan Paderewski,
Ignacy Daszyński,
Roman Dmowski,
Wojciech Korfanty,
Józef Piłsudski).

O godz. 9:00 odbyła
się msza święta w
intencji Ojczyzny w
Świątyni Opatrzności
Bożej.

Na Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie odbyły się centralne obchody Narodowego Święta Niepodległości, w których uczestniczyli najwyżsi przedstawiciele państwa – Prezydent RP Karol Nawrocki, Pierwsza Dama Marta Nawrocka, marszałkowie Sejmu i Senatu, przedstawiciele rządu oraz korpusu dyplomatycznego. Uroczystość rozpoczęła się od podniesienia flagi państwowej i wspólnego odśpiewania hymnu narodowego. Następnie odczytano Apel Pamięci, po którym oddano salut narodowy z 21 salw. Następnie miała miejsce uroczysta odprawa wart przy Grobie Nieznanego Żołnierza oraz złożenie kwiatów przez parę prezydencką.

Prezydent RP Karol Nawrocki podkreślił w swoim przemówieniu: „Mieliśmy wspaniałych Ojców Niepodległości. Choć tak bardzo różnili się między sobą – od Józefa Piłsudskiego do Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa, Wojciecha Korfatego, Ignacego Daszyńskiego i Ignacego Paderewskiego – byli tak różni, reprezentowali inne grupy społeczne, chcieli wspólnej niepodległości. I nie zawiedli tych pięciu pokoleń, które pracowały na wolną i niepodległą Polskę, na nasz wspólny dom.”

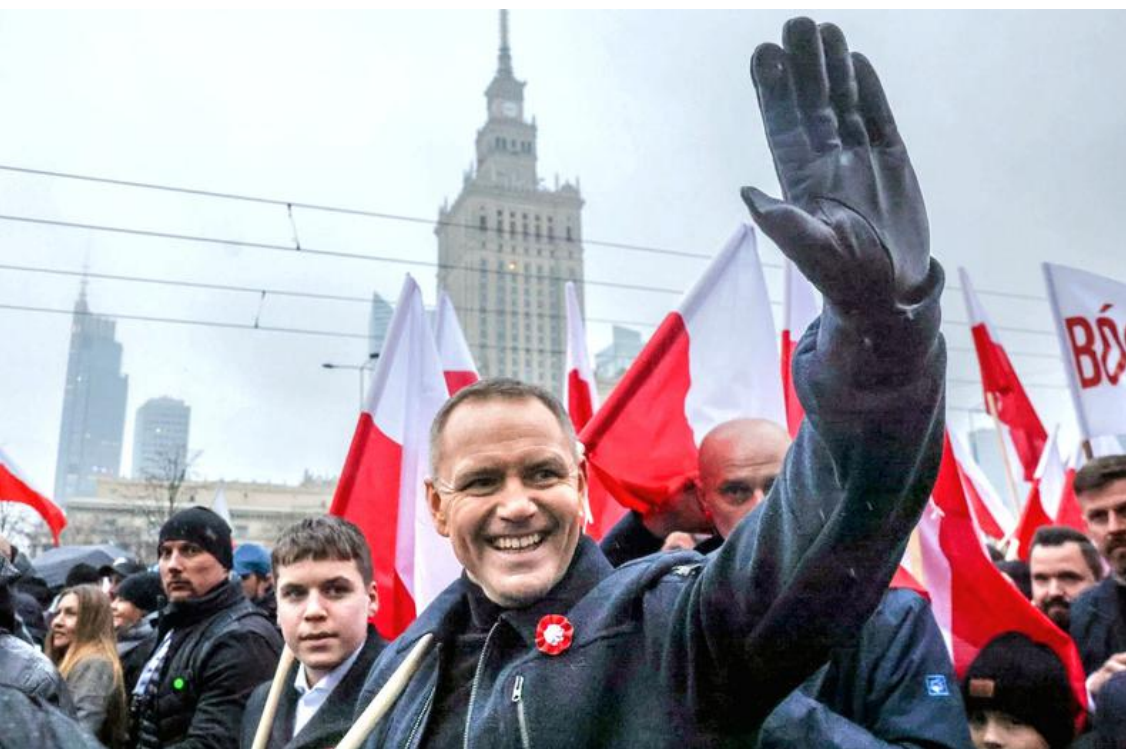
Oficjalna część obchodów zakończyła się defiladą Wojska Polskiego.

O godz. 11:11 wystartował tradycyjny Bieg Niepodległości 2025 na 10 km, którego trasa prowadziła przez aleję Jana Pawła II, ul. Chałubińskiego, al. Niepodległości i ul. Proszą.

W ramach obchodów Święta Niepodległości ulicami Warszawy od Ronda Dmowskiego do Stadionu Narodowego przeszedł Marsz Niepodległości, w którym udział brało blisko 300 tys. osób.

Cześć i Chwała bohaterom, którzy wywalczyli naszą Wolność i Niepodległość.

Red.

Z Walizki Drużynowego

21

BUSHCRAFT KIT

Obowiązkowe wyposażenie

Ekwipunek

- 01. Plecak 45L.
- 02. Kompas
- 03. Paracord Ø0,7 x 25 m.
- 04. Szczyrzyk szwajcarski
- 05. Butelka 1,5l.
- 06. Zapalniczka
- 07. Zapalki
- 08. Krzesiwo
- 09. Nóż
- 10. Pila składana
- 11. Siekiera 50 cm
- 12. Mały nóż
- 13. Menażka
- 14. Kubek
- 15. Sztućce
- 16. Apteczka
- 17. Tarp 3x3m.
- 18. Karimata
- 19. Gwizdek
- 20. Wodoszczelne pudełko
- 21. Tabletki do uzdatniania wody
- 22. Śpiwór 0°
- 23. Latarka
- 24. Dobre buty
- 25. Rękawice
- 26. Ponczo przeciwdeszczowe
- 27. Ręcznik z mikrofibry
- 28. Wełniana czapka
- 29. Czapka z daszkiem
- 30.

MESURER SANS MÈTRE

~10-11 M

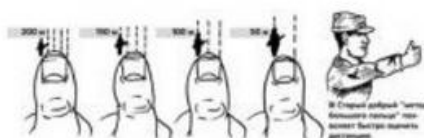
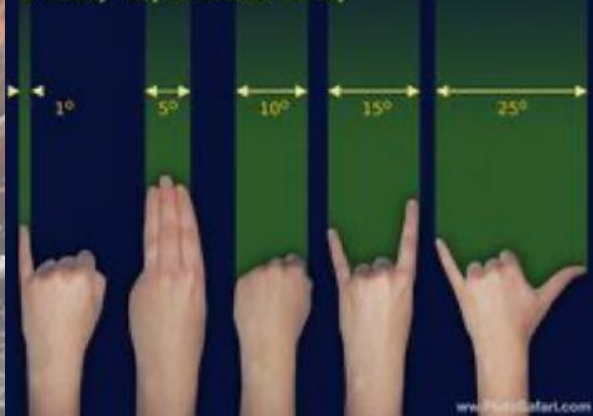
~25-28 M

~50-70 M

A "handy" way to measure the sky

Życzenia

23

Forum Polskich Inicjatyw Lokalnych Brześcia i Obwodu Brzeskiego życzy spokojnego wieczoru wigilijnego, zdrowia, spełnienia marzeń oraz dobrych ludzi obok siebie na cały rok. Niech maleńki Jezus pomoże nam wszystkim wrócić do normalności.

Kontakt
forum.brzeskie@gmail.com

Korekta: Dorota Prążyńska

Nad numerem pracowali:

Anna Paniszewa,
Natalia Kalasej,
Eugeniusz Onufryjuk,

Brześć, 2025